

Fiszka źródłowa

Pionierzy

Część modułu: D

1/ Problematyka

Opracowanie stanowi prezentację wybranych pionierów zajmujących się tematyką niepełnosprawności w Europie

Źródła:

Życie w integracji. Stargardzki model lokalnego systemu rehabilitacji i wsparcia społeczno-zawodowego osób z niepełnosprawnością intelektualną; autorzy: Marian Anasz, Krystyna Mrugalska, Joanna Wojtyńska, Maria M. Ferenc, Warszawa, Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych, 2012

Taka dobra historia. Czterdzieści lat działań rodziców na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną. Redakcja: Barbara Abramowska, Warszawa: PSOUU, 2012

2/ Kontekst

Maria Grzegorzewska

polska pedagog, profesor, twórczyni pedagogiki specjalnej w Polsce.

Studiowała nauki przyrodnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, pedagogikę w Brukseli, w Międzynarodowym Fakultecie Pedagogicznym kierowanym przez Józefę Joteyko, i psychologię na Sorbonie, gdzie w 1916 r. uzyskała tytuł doktora filozofii. Po powrocie do Polski (1919 r.) pracowała w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zajmując się sprawami szkolnictwa specjalnego. W 1922 r. zorganizowała Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej w Warszawie i odtąd zajmowała się działalnością naukową z zakresu pedagogiki specjalnej, a także kształceniem nauczycieli. W latach 1930-1935 kierowała Państwowym Instytutem Nauczycielskim. Prace związane z kształceniem nauczycieli uważa się za jej najistotniejsze osiągnięcia.

Poza pracą dydaktyczną Grzegorzewska prowadziła działalność naukową i publicystyczną. Była pierwszą osobą w Polsce, która profesjonalnie zajęła się problematyką pedagogiki specjalnej. Opracowała oryginalną metodę nauczania, która nosi nazwę "metody ośrodków pracy" i jest obecnie powszechnie stosowana w szkolnictwie specjalnym.

Dominującym motywem Jej działalności i dewizą życia było: "Nie ma kaleki, jest człowiek". Bezkompromisowo walczyła o pełne prawo do nauki, do pracy i do szacunku dla osób niepełnosprawnych.

Janusz Korczak

polsko-żydowski lekarz, pedagog, pisarz, publicysta i działacz społeczny.

Po skończeniu medycyny na Uniwersytecie Warszawskim rozpoczął pracę jako lekarz-pediatra w szpitalu dziecięcym w Warszawie. Wkrótce zyskał rozgłos jako lekarz darmowej klienteli. Swą wiedzę pogłębiał w klinikach Berlina, Londynu i Paryża.

Korczak włączył się do działalności Towarzystwa "Pomoc dla Sierot". Włączył się do starań

o budowę domu, przystosowanego do potrzeb sierocińca. Dom Sierot stał się warsztatem samodzielnej pracy i badań Korczaka. Tam wypracował swój system wychowawczy. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę Janusz Korczak wspólnie z Marią Falską zorganizował zakład opiekuńczy dla dzieci i sierot z ubogich przedmieść Warszawy, dla dzieci działaczy robotniczych aresztowanych, więzionych i prześladowanych. W 1939 roku wybuchła wojna z hitlerowskimi Niemcami i na rozkaz okupanta utworzono w Warszawie Getto, do którego przesiedlono Dom Sierot. Życie w getcie to prawie dwa lata rozpaczliwych wysiłków wycieńczonego i schorowanego Korczaka o zdobywanie dla 200 wychowanków żywności, opału, leków itp. Przyjaciele z "aryjskiej" strony wielokrotnie podejmowali próby wyprowadzenia Korczaka z Getta, zapewniali bezpieczne schronienie. Nie można było jednak ocalić setek dzieci, więc Korczak heroicznie odmawiał skorzystania z szansy ucieczki, nie zgadzał się na opuszczenie swych podopiecznych. W hitlerowskiej akcji likwidacji Getta, rozpoczętej 22 lipca 1942r. z placu przeładunkowego Umschlagplatz na Stawkach odchodziły wagonami bydłocymi transporty Żydów kierowane do komór gazowych obozu zagłady w Treblince. W dniach od 5 do 8 sierpnia szły transporty dziecięce. Około czterech tysięcy dzieci z wszystkich sierocińców wraz z wychowawcami. Wśród nich Korczakowskie dzieci ze swym zielonym sztandarem nadziei, oraz Janusz Korczak niosąc najmłodsze dziecko na ręku. Wraz z dziećmi zginął straszną śmiercią. Stał się symbolem męczeństwa tysięcy bezimiennych ofiar obozów zagłady.

Krystyna Mrugalska

polska pedagog, działaczka społeczna, założycielka i wieloletnia prezes Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (obecnie: Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligektualną).

W 1964 z jej inicjatywy zorganizowano ruch rodziców osób niepełnosprawnych intelektualnie, do dzisiaj będący awangardą zmian w systemie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Jest autorką koncepcji i organizatorką form wczesnej interwencji w Polsce.

Anna Firkowska-Mankiewicz

polska profesor socjologii, psycholog, przewodnicząca Polskiego Zespołu do Badań Naukowych nad Niepełnosprawnością Inteligektualną. Współpracuje z International Association for Scientific Study on Intellectual and Developmental Disabilities. Jej zainteresowania badawcze skoncentrowane są wokół zdrowia i niepełnosprawności (zwłaszcza niepełnosprawności intelektualnej) oraz śmierci i umierania. Pionierka badań na temat edukacji włączającej w Polsce.

Grzegorz Szumski

polski profesor pedagogiki, twórca standardów i programu specjalności „Edukacja integracyjna i włączająca” na studiach pedagogicznych. Pionier badań na temat edukacji integracyjnej i włączającej.

Kazimierz Nowicki

polski działacz, stworzył i wdrożył model lokalnego systemu rehabilitacji i wsparcia społeczno-zawodowego osób z niepełnosprawnością intelektualną, zwanego „systemem stargardzkim”. Model stargardzki stanowi element systemowego rozwiązania problemów osób z niepełnosprawnością intelektualną w Polsce. Rozwinięty planowo, w oparciu o

gruntowne rozpoznanie potrzeb, z wykorzystaniem doświadczeń Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, własnych praktyk, elementów służb przewidzianych w prawie polskim, jest skuteczną formą wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Działania proponowane osobom z niepełnosprawnością intelektualną mają charakter długofalowy, wielosektorowy, kompleksowy. Cele koncepcyjne systemu wsparcia zaproponowanego osobom z niepełnosprawnością intelektualną koncentrują się wokół umożliwienia przezwyciężenia ograniczeń funkcjonalnych, pokonywania barier w środowisku fizycznym i społecznym, rozwijania potencjału umożliwiającego pełne uczestnictwo w głównym nurcie życia społecznego i maksymalnie niezależne funkcjonowanie na miarę możliwości.

Antonina Ostrowska

polska profesor socjologii. Realizowane przez nią badania i publikacje koncentrują się wokół problematyki społeczno – kulturowych aspektów zdrowia, choroby i niepełnosprawności oraz nierówności społecznych. Koordynatorka i pionierka interdyscyplinarnych badań nad niepełnosprawnością w Polsce.

Barbara Gąciarz

polska profesor socjologii, jej prace dotyczą instytucjonalnej problematyki niepełnosprawności. Prowadzi badania nad sytuacją i systemem wsparcia osób niepełnosprawnych w Polsce.

3/ Cel (celowość)

Część P – opracowanie przedstawia wybranych pionierów w działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Kryterium wyboru był nowatorski charakter działań.

4/ Ograniczenia

Jest to subiektywny przegląd postaci.

5/ Perspektywy

Dodatkowe uwagi:

Brak uwag